

Henning Mankell, Minnet av en smutsig ängel. Leopard förlag.

Med romanen Minnet av en smutsig ängel kopplar författaren Henning Mankell samman sina båda två hemländer: Moçambique och Sverige. Här gör det utifrån en egendomlig händelse han fått berättat för sig. Hur en svensk kvinna i 1900-talets början driver en bordell i Moçambiques huvudstad Lourenço Marques. Hon dyker upp från ingenstans och försvinner lika gåtfullt efter några år, utan att hennes fortsatta livsöde är känt. Vem var hon? Och hur hamnade hon där? Henning Mankell väver en berättelse kring de fåtaliga fakta som finns kring henne. En gissning. Men framför allt en stark berättelse hur det skulle kunna vara. En svensk ung kvinna, Hanna, från det fattiga norrland i ett Sverige med nödår får hyra på en båt som kocka. Gifter sig på båten och blir änka efter bara några veckor. I Moçambique lämnar hon båten med en stor sorg inombords. Det som sedan följer är en sällsam berättelse om onda och goda människor, kulturkrockar och en kamp med det egna samvetet. Henning Mankells berättartone är vemodig, eftertänksam och lite kärv. Hans förmåga att behålla läsarens uppmärksamhet är enorm, oavsett om han skildrar man eller kvinna, ett kylslaget norrland eller ett tropiskt Moçambique. Det finns en slags parallell mellan Hannas båda livsplatser. Två samhällen som är kluvna mellan rik och fattig eller vit och svart.

I Sverige hörde Hanna till de fattiga. I Moçambique blir hon fort välbärgad. Men kvar finns hennes känsla av samhörighet med de förtryckta och utstötta. Hanna har en ambition att överbrygga klyftan mellan européer och den svarta ursprungsbefolkningen. Det visar sig vara omöjligt. Misstron från båda hållen tvingar henne in i en ensamhet men gör henne också överraskande självständig. Hanna är en smutsig ängel som varken är vit eller svart. Ur denna paradox finner hon en ny roll i sitt liv.

Minnet av en smutsig ängel skildrar Afrikas kolonialtid med samma avsky som Josef Conrads; Mörkrets hjärta. Mankell håller mig fast i sin berättelse från början till slut. Inte en mening, inte ett ord är överflödigt eller slapphänt. Lika gåtfull som berättelsens fragmentariska historiska fakta, lika oerhört välskriven är Henning Mankells egen spunna berättelse.

Jakob Carlander

Ingress:

Till det portugisiska Moçambique sökte sig under kolonialtiden fattiga européer; förföljda eller äventyrslystna. Under några år fanns där en också svensk kvinna som drev bordell i huvudstaden. Kring detta historiska fragment har Henning Mankell skapat en roman.

Bildtext:

Henning Mankell är en av världens mest säljande författare.